

Obsah

Príhovor starostu obce	3
Analytická časť.....	4
Teoretické východiská a princípy komunitného plánovania	4
Analýza východiskovej situácie	7
Stav poskytovaných sociálnych služieb v obci Blatné Remety	8
Strategická časť	11
Identifikácia ohrozených skupín obyvateľstva a vízie rozvoja sociálnych služieb na území obce.....	11
Ciele a opatrenia komunitného plánu a ich implementácia	15
Použité zdroje informácií.....	19
Záver	20

Príhovor starostu obce

Vážení spoluobčania,

Komunitný plán sociálnych služieb našej obce bol spracovaný v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Touto cestou sa k vám prihovám, aby som Vás v krátkosti oboznámil a predstavil komunitný plán našej obce. Komunitný plán sociálnych služieb obce má slúžiť predovšetkým na adresnejšie a efektívnejšie využitie finančných prostriedkov rozpočtu našej obce, prostredníctvom ktorých budú sociálne služby, ktoré zo zákona obec poskytuje, kvalitnejšie tam, kde je to potrebné, nevyhnutné a dôležité.

Snahou obce je ísť v ústrety všetkým občanom obce, každej vekovej kategórie. Verím, že spoločnými silami sa nám podarí uskutočniť a zrealizovať všetky predsavzatia a ciele, ktoré sme si v komunitnom pláne vytýčili.

Záverom mi dovoľte poďakovať sa všetkým obyvateľom obce i členom pracovných skupín, ktorí sa na vytvorení komunitného plánu sociálnych služieb podieľali.

Luboš Sliško
starosta obce Blatné Remety

Analytická časť

Teoretické východiská a princípy komunitného plánovania

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí, mikroregiónov alebo krajov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami.

Účastníkmi komunitného plánovania sú:

- **Zadávatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú a organizujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje.
- **Poskytovatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktoré služby poskytujú a ponúkajú, bez ohľadu na ich právnu subjektivitu. Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou alebo samosprávnym krajom - „verejný poskytovateľ sociálnej služby“ a ďalšia právnická osoba a fyzická osoba - „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“.
- **Užívatelia sociálnych služieb** - osoby, ktorým sú poskytované sociálne služby z dôvodu ich nepriaznivej sociálnej situácie. Do nepriaznivej sociálnej situácie sa jednotlivec môže dostať z rôznych príčin, napr.: v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, krízových životných situácií, životných návykov, spôsobu života, ktorý vedie ku konfliktu so spoločnosťou, trestno-právnej činnosti a pod.
- **Ostatná verejnosť** - rodinní príslušníci užívateľov sociálnych služieb, občania žijúci na príslušnom území, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb priamo nedotýka, ale v blízkej budúcnosti môžu patriť k potenciálnym užívateľom sociálnych služieb, prípadne poskytovanie sociálnych služieb môže ovplyvniť kvalitu ich života.

Najdôležitejšie **princípy komunitného plánovania** sú:

- princíp triády, predstavujúci spoluprácu zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb a rovnako princíp dohody, ktorý je charakterizovaný výsledným plánom,
- princíp rovnosti, ktorý zaručuje každému právo zaujímať sa o veci verejné; každý občan má právo slobodne sa vyjadriť a zároveň nikto nesmie byť vylúčený a diskriminovaný,
- princíp skutočných potrieb, čo charakterizuje analýza popisujúca stav služieb,
- princíp kompetencie účastníkov, ktorý kladie dôraz na profesionalitu a zodpovednosť.

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Sociálnu problematiku rieši najmä nasledujúca legislatíva SR:

- ❖ zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách
- ❖ výnos MPSVaR SR z 8.12.2010 č. 544/2010 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR
- ❖ zákon 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately
- ❖ zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine Z.z., doplnený zákonom č. 175/2015 Z.z.
- ❖ zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa , po novele 433/2013 Z.z. s účinnosťou od 1.2.2014
- ❖ zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z. platných od 1. 1. 2015.
- ❖ všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky

Podľa § 80 zákona 448/2008 o sociálnych službách Z.z. spočíva **pôsobnosť obce** v nasledovnom:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja
- c) je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu
 - v zariadení pre seniorov
 - v zariadení opatrovateľskej služby
 - v dennom stacionári
 - v odkázanosti na opatrovateľskú službu
 - v odkázanosti na prepravnú službu
 - a ďalšie
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
 - sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízko prahovom dennom centre
 - sociálnej služby v nízko prahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári
 - opatrovateľskej služby
 - prepravnej služby
 - odľahčovacej služby
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12
- h) uzatvára zmluvu
 - poskytovaní sociálnej služby
 - poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

- uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 6 s inou obcou alebo iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadila iná obec, alebo vyšší územný celok a ďalšie

V ustanoveniach §82 a § 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní:

§ 82

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia:

1. Obec za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situáciách a riešenia miestnych problémov utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, a na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.
2. Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
3. Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti...

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83

Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

1. Obec podľa § 80 písm. a, vypracúva komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.
2. Komunitný plán sociálnych služieb obsahuje najmä:
 - analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce
 - analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby
 - analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce
 - určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb
 - časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb
 - spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:

- a. posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce
- b. predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

Komunitný plán sociálnych služieb obce je rozvojový, usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce, či realizujúce aktivity na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor) a je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov. Obec jeho aktivity realizuje buď priamo (ako realizátor), alebo vytvára vhodné prostredie a podmienky pre realizáciu jeho opatrení inými subjektmi. Jedná sa o otvorený, verejne dostupný dokument, priebežne aktualizovaný a reagujúci na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia

Analýza východiskovej situácie

V obci Blatné Remety žije 686 obyvateľov (údaj k 31.12.2017). Rómovia tvoria väčšiu časť obyvateľstva (približne 92%), pričom bývajú v typických rodinných domoch v obci, alebo obývajú bytové jednotky v obecnom bytovom dome. Len menšia časť rómskych obyvateľov (približne 60 obyvateľov) žije v osade.

Obyvateľstvo je prevažne gréckokatolíckeho náboženského vyznania. V obci Blatné Remety sídli Cirkev adventistov siedmeho dňa a na jej území pôsobia členovia náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia, ktorej príslušníkmi sú prevažne Rómovia.

Najväčší počet obyvateľov má ukončené základné vzdelanie, menej stredoškolské vzdelanie (i keď významným trendom za ostatné roky je nastúpiť na stredoškolské vzdelávanie, alebo jeho dokončenie), v obci je približne 100 osôb bez vzdelania a cca 10 osôb s ukončeným vysokoškolským vzdelaním.

Obec Blatné Remety je zriaďovateľom materskej školy, ktorú navštevujú deti z majoritného a teda rómskeho obyvateľstva. Nachádza sa tu základná škola, ktorú navštevujú žiaci 100% rómskeho pôvodu. Obyvatelia Blatných Remet navštevujú zväčša spádové zdravotnícke stredisko v obci Veľké Revištie, ambulancie odborných lekárov v meste Sobrance a Michalovce. Stanica rýchlej záchranej služby sa najbližšie nachádza v Michalovciach.

Tab. č. 1

Obec Blatné Remety	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvateľov	534	535	558	627	649	673	663	676	674	686
Prírastok		+1	+23	+69	+22	+24	-10	+14	-2	+12
Novonarodení										
Zomrelí										

Tab. č. 2

Veková štruktúra obyvateľstva	2013		2014		2015		2016		2017	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
0 - 4 rokov	24	20	25	24	31	22	35	20	34	20
5 - 9 rokov	23	23	29	24	19	23	17	24	32	26

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

10 - 19 rokov	82	74	81	75	80	66	68	55	61	58
20 - 29 rokov	75	62	81	69	66	60	70	63	77	148
30 - 39 rokov	40	45	39	46	43	42	41	48	47	48
40 - 49 rokov	30	43	30	37	32	35	36	33	36	33
50 - 59 rokov	34	31	37	31	32	33	34	36	31	39
60 - 69 rokov	21	16	23	20	22	15	22	17	22	18
70 - 79 rokov	11	22	9	22	6	18	6	17	8	16
80 + rokov	6	14	9	15	4	9	4	9	4	10

Tab. č. 3

Stav UoZ	BLATNÉ REMETY	
	SPOLU:	Z TOHO ŽENY:
K 31.12.2013	117	66
K 31.12.2014	106	61
K 31.12.2015	80	49
K 31.12.2016	90	48
K 31.12.2017	82	45
K 31.07.2018	59	32

Vývoj nezamestnanosti v obci	2013	2014	2015	2016	2017
Počet uchádzačov o zamestnanie					
Miera nezamestnanosti v %					

Stav poskytovaných sociálnych služieb v obci Blatné Remety

Pri poskytovaní služieb komunitné centrum vychádza z faktu, že v obci sa úspešne realizuje Národný projekt Terénna sociálna práca a v rámci komunitného rozvoja tu pôsobia i iné kvalitné subjekty (ako napríklad občianske združenie Remetská budúcnosť, občianske združenie Nádej pre Teba a podobne). Obec sa snaží poskytovať sociálne subjekty v takej forme, miere a rozsahu, aby v čo najoptimálnejšej miere zabezpečilo pozitívny synergický efekt s ostatnými poskytovateľmi sociálnych služieb. Taktiež svojou činnosťou nenahrádza inštitúcie, ktoré poskytujú služby verejnosti v obci a nevytvára paralelný systém služieb pre obyvateľov, naopak, s týmito inštitúciami spolupracuje, napomáha pri začleňovaní klientov do ich štruktúr a aktívne podporuje klientov vo využívaní ich služieb.

V obci pôsobia pracovníci komunitného centra, ktoré sídli v budove obecného úradu. Komunitné centrum má nedostatočné technické zázemie. Taktiež priestory, v ktorých sa nachádza nepostačujú pre výkon činností, ktoré KC plní. V roku 2015 bola zrenovovaná časť obecného úradu z vlastných prostriedkov (v rámci ktorej sa rekonštruovali sociálne zariadenia, zrekonštruovali sa podlahy, realizovali sa úpravy priečok). Priestory boli dané do užívania pre účely komunitno-vzdelávacieho

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

centra. Bola tu zriadená kancelária pre TSP a kancelária KC. Obec má v pláne rozšíriť kapacitu komunitného centra z externých zdrojov.

Komunitné centrum v obci Blatné Remety poskytuje, prípadne bude poskytovať nasledovné odborné činnosti a aktivity, ktoré vychádzajú zo štandardov komunitných centier, a realizujú sa v spolupráci s odborníkmi v tej-ktorej oblasti:

- ✓ Sociálne poradenstvo (základné a špecializované),
- ✓ Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
- ✓ Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia (predškolské kluby a programy včasnej starostlivosti, kluby pre matky s deťmi, doučovanie, tútoring a mentoring pre deti a mládež, kariérne poradenstvo),
- ✓ Preventívne aktivity (preventívne programy, formálne a neformálne vzdelávanie – kurzy, školenia, tréningy a iné, podpora dobrovoľníctva),
- ✓ Záujmová činnosť (voľnočasové aktivity a záujmové krúžky, nízkoprahové kluby pre deti a mládež,
- ✓ Iné činnosti a aktivity komunitného centra na podporu zamestnanosti,
- ✓ Postpenitenciárnu starostlivosť,
- ✓ Pomoc občanom Blatných Remet vo všetkých činnostiach v zmysle Zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z.,
- ✓ Aktivity zamerané na rozvoj sociálneho a komunitného podnikania a podobne.

V obci Blatné Remety má sídlo občianske združenie Remetská budúcnosť, ktoré vyvíja aktivity v prospech rozvoja rómskych komunít.

V roku 2015 sa obec zapojila do projektu Národný projekt terénna sociálna práca a pracuje tu jeden terénny sociálny pracovník a dvaja asistenti terénneho sociálneho pracovníka. Ich hlavnou činnosťou je poskytovanie sociálneho poradenstva znevýhodneným obyvateľom v ich prirodzenom prostredí. V roku 2017 bola obec úspešná pri získaní externých zdrojov z EŠIF (MOPS v obci Blatné Remety) pre výkon aktivít miestnych občianskych poriadkových služieb (MOPS), ktoré taktiež napomáhajú komunitnému životu v obci. Obec sa neúspešne pokúsila získať v roku 2017 finančné prostriedky na rekonštrukciu a modernizáciu komunitného centra, avšak nebola úspešná. V roku 2018 sa o to pokúša opäť.

Obec má záujem o vytvorenie funkčného a široko dostupného systému sociálnych služieb pre všetkých obyvateľov k čomu má prispieť tento komunitný plán sociálnych služieb. Počas jeho tvorby, ale aj v priebehu budúcich období môžu dopĺňať a upresňovať tento plán demografické trendy a vývoj, odhady expertov a predstaviteľov samosprávy ako aj vyjadrenia samotných obyvateľov.

Na základe dostupných informácií sa obec bude orientovať na:

- ✓ účinný, efektívny a komplexný systém poskytovania sociálnych služieb, sociálnej pomoci a podporných služieb z úrovne samosprávy,
- ✓ rozšírenie formy sociálnych a podporných služieb podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľov obce,
- ✓ podporu poskytovania existujúcich sociálnych služieb,
- ✓ podporu výstavby bytov,
- ✓ rekonštrukciu a rozšírenie existujúceho komunitného centra,

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

- ✓ postupné odstránenie bariér v obci (na verejných priestranstvách, v rámci úradov a inštitúcií, v zariadeniach kultúrneho a spoločenského života),
- ✓ elimináciu negatívnych sociálno-patologických javov v dôsledku neefektívneho využívania voľného času,
- ✓ zapojenie čo najviac detí do predškolskej výchovy,
- ✓ znižovanie počtu žiakov bez ukončeného vzdelania na ZŠ,
- ✓ funkčný systém osvetu a motivácie pre vzdelanie a pokračovanie v štúdiu,
- ✓ zvýšenie zaangažovanosti verejnosti, ale aj ZŤP občanov so zdravotnými obmedzeniami na eliminácii sociálnej vylúčenosti obyvateľov obce z dôvodu zdravotných obmedzení.

Strategická časť

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä obyvatelia obce žijúci na jej území. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú predstavitelia samosprávy a poslanci obecného zastupiteľstva priebežne monitorovať, posudzovať a vytvárať jeho finančné zabezpečenie.

Účasť na komunitnom plánovaní je možná:

- písomnými návrhmi občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť,
- ústnymi návrhmi občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasťou obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Identifikácia ohrozených skupín obyvateľstva a vízie rozvoja sociálnych služieb na území obce

Sociálne služby je nutné poskytovať predovšetkým tým obyvateľom, ktorí sú z rôznych dôvodov znevýhodnení, resp. ohrození sociálnou exklúziou (príp. existuje reálny predpoklad, že takáto situácia u nich nastane). Ide najmä o nasledovné skupiny obyvateľov:

- ✓ seniori,
- ✓ občania s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom,
- ✓ občania ohrození správaním iných fyzických osôb, rodiny so zanedbávanými deťmi, s deťmi poruchami správania, rodičia, ktorí nezabezpečujú riadnu starostlivosť a výchovu svojich detí,
- ✓ občania v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu, že nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb; resp. pre závislosť od návykových látok nie sú schopní samostatne riešiť svoje problémy,
- ✓ dlhodobo nezamestnaní a občania odkázaní na pomoc v hmotnej núdzi,
- ✓ neprispôsobiví občania (z dôvodu životných návykov, spôsobu života), zotrúvajúci v lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

V procese tvorby komunitného plánu sociálnych služieb sú ciele a konkrétne opatrenia špecificky orientované na najmä tieto cieľové skupiny:

- **Seniori**
- **Občania so ZŤP a zdravotnými obmedzeniami**
- **Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia**
- **Nepriprôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením**

Seniori

Identifikácia problémov:

- ✗ chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc
- ✗ osamelí seniori so zdravotnými problémami
- ✗ je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb
- ✗ nie je vyriešená bezbariérovosť v obci
- ✗ chýba miestna legislatíva
- ✗ chýba terénna opatrovateľská služba poskytovaná obcou
- ✗ chýba pobytová sociálna služba
- ✗ chýba miestna organizácia zdravotne postihnutých

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácií vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Možné riešenia:

- ✓ Preskúmať možnosť a potrebu poskytovania terénnej opatrovateľskej služby a ambulantnej sociálnej služby v dennom stacionári.
- ✓ Vytvorenie vhodnejšieho legislatívneho prostredia v obci, napr. tvorbou VZN alebo zásad, ktorými sa určuje postup pri poskytovaní sociálnych služieb a podpory dôchodcom.
- ✓ Preskúmať možnosť založenia miestnej organizácie zdravotne postihnutých.
- ✓ V spolupráci MO zdravotne postihnutých osôb a na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba vyriešiť bezbariérovosť v obci.

Občania so ZŤP a zdravotnými obmedzeniami

Identifikácia problémov:

- ✗ chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP
- ✗ je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb
- ✗ nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou
- ✗ chýba možnosť zamestnať zdravotne postihnuté osoby
- ✗ nie je vyriešená bezbariérovosť v obci

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

Jedná sa o skupinu občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

Rôzne kategórie postihnutia (mentálne, fyzická alebo kombinované) majú rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb čo sa týka sortimentu ich druhov ako aj foriem poskytovania.

Možné riešenia:

- ✓ Vytvorenie vhodnejšieho legislatívneho prostredia v obci, napr. tvorbou VZN alebo zásad, ktorými sa určuje postup pri poskytovaní sociálnych služieb zdravotne postihnutým občanom v obci.
- ✓ Preskúmať možnosť a potrebu poskytovania terénnej opatrovateľskej služby a ambulantnej sociálnej služby v dennom stacionári.
- ✓ Preskúmať možnosť založenia miestnej organizácie zdravotne postihnutých osôb.
- ✓ V spolupráci MO zdravotne postihnutých a na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba vyriešiť bezbariérovosť v obci.

Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia

Identifikácia problémov:

- ✗ chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc
- ✗ deti zo sociálne slabších rodín majú stravovacie problémy
- ✗ nevhodné trávenie voľného času
- ✗ rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima
- ✗ chýba miestna legislatíva

Mládež v obci je málo organizovaná, infraštruktúra na zabezpečenie činnosti voľného času sa nachádza v obci iba v obmedzenom stave, chýbajú športoviská, sála kultúrneho domu zriedka plní potreby tejto skupiny.

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín. Obec nemá vypracované zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení dieťaťa.

Obec neposkytuje príspevok dobrým študentom. Na konci školského roka najlepší žiaci sú odmenení vecnými darmi v škole. Na škole pracuje asistent pre rómske deti.

Sociálne služby vo vzťahu k predmetnej cieľovej skupine je potrebné prioritne orientovať na ohrozené rodiny, rodiny v kríze a mladých ľudí.

V tejto skupine obyvateľstva sú identifikované najčastejšie nasledovné sociálno-patologické javy:

- neadekvátne rodičovské postoje, hodnoty, vzory a zručnosti
- strata bývania, resp. rodina žije len v sociálnej ubytovni a nedisponuje priestormi vhodnými na bývanie
- užívanie alkoholu alebo iných návykových látok (najmä ako prostriedok na odbúranie stresu)
- náhle životné zmeny alebo iné stresové situácie

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

- upadanie prostredia, v ktorom rodina žije
- chudoba, sociálne vylúčenie

Možné riešenia:

- ✓ Vytvoriť vhodné legislatívne prostredie na obecnej úrovni, napr. zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení dieťaťa, alebo VZN, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní finančných príspevkov obcou na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.
- ✓ V spolupráci s lokálnymi i regionálnymi organizáciami (cirkevné nevynímajúc) vytvoriť infraštruktúru a systémové aktivity, ktoré by tejto sociálnej skupine umožnili pozitívny rozvoj a zároveň by jej boli oporou (vytvorenie rôznych športových a spoločenských aktivít a udalostí, napr. konanie dňa detí, susedských posedení a pod. v sále kultúrneho domu, vystavanie športového ihriska, vytvorenie športového klub na amatérskej úrovni a využitie prírodných krás (Senianske rybníky) v okolí obce).

Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením

Identifikácia problémov:

- * chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc
- * chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie
- * narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- * skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- * informácie o možnostiach sociálnej pomoci nie sú dostatočné a na požadovanej úrovni
- * násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole
- * pasivita občanov riešiť veci verejné
- * vandalizmus, násilie, drogové závislosti, alkohol

Svojím zložením ide o najrôznorodjšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé.

Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou inklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevlývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Obec v rámci svojich finančných možností podporuje ich začlenenie do spoločnosti a to aj podporou projektov ako terénna sociálna práca na území obce, zriadením komunitného centra v priestoroch obecného úradu i vytvorením miestnych občianskych poriadkových služieb, kde zamestnáva šesť osôb z radov vymenovaných skupín. Úlohou existujúceho komunitného centra je účinne pomáhať sociálne sladším a neprispôsobivým občanom, osvojovať si správne návyky pre ďalšie uplatnenie v živote.

Možné riešenia:

- ✓ Vytvoriť vhodné legislatívne prostredie na obecnej úrovni.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

- ✓ Preskúmať možnosť a potrebu poskytovania ďalších sociálnych služieb v komunitnom centre a formou terénnej sociálnej práce.
- ✓ Vybaviť potravinovú pomoc pre sociálne odkázaných a dôchodcom s nízkymi príjmami.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že situácia v obci nie je najhoršia, avšak identifikované problémy je nutné riešiť, aby sa z dlhodobého hľadiska predošlo stavu, ktorý by bolo možné zvrátiť za cenu vysokých personálnych a finančných nákladov. Z toho dôvodu je potrebné stavať na vybudovanej infraštruktúre (komunitné centrum, sála kultúrneho domu, areál materskej a základnej školy) a možnostiach, ktoré reálne, v tomto čase, má obec k dispozícii (terénna sociálna práca, miestna občianska poriadková služba, obecné služby, aktivačné činnosti, rozpočet obce) a postupnými krokmi (opatreniami) dospieť do stavu, ktorý bude priaznivý a udržateľný.

Ciele a opatrenia komunitného plánu a ich implementácia

Jednotlivé opatrenia sú koncipované tak, aby ich naplnením došlo k uspokojeniu potrieb v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci v širšom kontexte, aby ich mohli využívať všetci obyvatelia obce, najmä tí, ktorí sú komunitným plánom sociálnych služieb obce Blatné Remety identifikovaní ako najviac ohrození.

Tab. č. 4

Cieľová skupina	Opatrenie	Zodpovednosť a zdroje realizácie
Seniori	1. Podpora opatrovateľskej služby v domácnosti	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	2. Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách a zvýšenie bezpečnosti	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	3. Podpora komunitnej práce a terénnej sociálnej práce	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	4. Podpora dobrovoľníckej činnosti a voľnočasových aktivít	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	5. Realizácia osvetových informačných kampaní na zabránenie zneužívania seniorov	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	6. Podpora sociálnych kontaktov realizáciou kultúrno-spoločenských podujatí pre seniorov s oceňovaním jubilantov	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

Tab. č. 5

Cieľová skupina	Opatrenie	Zodpovednosť a zdroje realizácie
Občania so ZŤP a zdravotnými obmedzeniami	1. Podpora opatrovateľskej služby v domácnosti	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	2. Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	3. Zabezpečenie vhodných a dostupných priestorov na klubovú činnosť pre ZŤP občanov a občanov so zdravotným postihnutím	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	4. Podpora zriaďovania chránených dielní a chránených pracovísk na území obce	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	5. Podpora dobrovoľníckej činnosti a voľnočasových aktivít	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	6. Na základe záujmu zriaďovanie a zabezpečovanie služieb, ktoré absentujú (napr. prepravná služba, ...)	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	7. Podpora sociálnych kontaktov realizáciou kultúrno-spoločenských podujatí	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje

Tab. č. 6

Cieľová skupina	Opatrenie	Zodpovednosť a zdroje realizácie
Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia	1. Rekonštrukcia a modernizácia objektov MŠ a ZŠ	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	2. Vytvorenie podmienok pre športové aktivity detí a mládeže (ihriská, telocvične, materiálno-technické vybavenie)	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	3. Vytvorenie podmienok pre rozvoj kultúrno-spoločenských inštitúcií a aktivít v obci	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	4. Podpora činnosti organizácií a inštitúcií, ktorých cieľovou skupinou sú deti a mládež	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	5. Výstavba bytových domov	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	6. Rekonštrukcia a modernizácia komunitného centra	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	7. Zvýšenie bezpečnosti v obci najmä s ohľadom na deti a mládež	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

Tab. č. 7

Cieľová skupina	Opatrenie	Zodpovednosť a zdroje realizácie
Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením	1. Zriadenie sociálnych podnikov na území obce ako vytvorenie pracovných príležitostí	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	2. Realizácia základného sociálneho poradenstva (KC, TSP, ...)	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	3. Zintenzívnenie spolupráce so zástupcami štátnych inštitúcií a poskytovateľmi sociálnych služieb za účelom odstraňovania marginalizácie	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	4. Podpora aktivít celoživotného vzdelávania	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	5. Zapájanie obyvateľov do aktivít komunity (dobrovoľnícke práce, obecné služby, TSP, ...)	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje
	6. Podpora organizácií s touto cieľovou skupinou	Obec, poskytovatelia soc. služieb - rozpočet obce, externé zdroje

Implementáciu opatrení, ktoré sú uvedené vyššie (tab. č. 4 - 7) bude monitorovať najmä vedenie obce a poslanci obecného zastupiteľstva. Pre lepšiu orientáciu určuje komunitný plán sociálnych služieb aj indikatívny časový a finančný harmonogram realizácie jednotlivých opatrení.

Tab. č. 8

Cieľová skupina	Opatrenie	Rok realizácie				
		2018	2019	2020	2021	2022
Seniori	1	20 tis. EUR				
	2	10 tis. EUR		10 tis. EUR		
	3	20 tis. EUR				
	4	5 tis. EUR				
	5		1 tis. EUR		1 tis. EUR	
	6	10 tis. EUR				
Občania so ZŤP a zdravotnými obmedzeniami	1	20 tis. EUR				
	2	10 tis. EUR		10 tis. EUR		
	3		2 tis. EUR			
	4		10 tis. EUR	10 tis. EUR		
	5	5 tis. EUR				
	6	5 tis. EUR				
	7	5 tis. EUR				
Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia	1		300 tis. EUR			
	2	60 tis. EUR	100 tis. EUR			
	3	20 tis. EUR				
	4	5 tis. EUR				
	5		100 tis. EUR	100 tis. EUR		
	6	10 tis. EUR	135 tis. EUR			

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022

	7	20 tis. EUR			20 tis. EUR	
Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením	1		120 tis. EUR			
	2	25 tis. EUR				
	3	5 tis. EUR				
	4	5 tis. EUR				
	5	15 tis. EUR				
	6	5 tis. EUR				

Komunitný plán sociálnych služieb obce Blatné Remety úzko naväzuje na Program rozvoja obce Blatné Remety. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom programovom rozpočte sú ohraničené je potrebné túto požiadavku zahrnúť do rozpočtu obce na roky 2018 – 2019 (podľa komunitného plánu na roky 2018 – 2022). Určite nie je v možnostiach obce realizovať opatrenia identifikované komunitným plánom sociálnych služieb len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví vedenie obce popřípade Obecné zastupiteľstvo obce zodpovedné osoby a časový horizont realizácie podľa aktuálnosti.

Realizáciu všetkých opatrení komunitného plánu sociálnych služieb obce Blatné Remety na roky 2018 - 2022 je potrebné premietnuť do finančného vyjadrenia v rozpočte obce na rok 2018 a roky nasledujúce.

Realizácia komunitného plánu sociálnych služieb v obci Blatné Remety bude pozostávať z vykonávania opatrení a aktivít navrhnutých v komunitnom pláne, ktorý sa bude každoročne aktualizovať a predkladať na zhodnotenie Obecnému zastupiteľstvu.

Komunitný plán možno meniť za predpokladu, že:

- ✓ sa zmenia priority obce a jej obyvateľov
- ✓ získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby v sociálnej oblasti nie sú obsiahnuté v komunitnom pláne
- ✓ vyvstanú nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb

Zmena v komunitnom pláne môže byť schválená len v obecnom zastupiteľstve.

Medzi kľúčové úlohy manažmentu obce bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré prinesú pre mesto želaný efekt a budú trvalo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- podporovať spoluprácu hlavných aktérov rozvoja obce a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe vopred stanovených merateľných ukazovateľov.

Použité zdroje informácií

- Ústava SR
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- Zákon NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Programové vyhlásenie vlády 2016 – 2020
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb – MPSVR SR (2009)
- Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2007 – 2013 a Partnerská zmluva 2014 – 2020
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020
- Revidovaný národný akčný plán - Dekády začleňovania rómskej populácie
- Woleková, H. – Mezianová, M. : Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Blatné Remety
- Územný plán obce Blatné Remety
- www.statistics.sk
- www.blatneremety.sk

Záver

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii s cieľom umožniť im zapojiť sa do bežného života v spoločnosti a ochrániť ich pred sociálnym vylúčením. Úlohou a cieľom samosprávy je vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život a postupne zlepšovať životné, pracovné a sociálne potreby obyvateľov obce.

Tento komunitný plán sociálnych služieb predstavuje strednodobý plánovací dokument, zameraný na postupný rozvoj sociálnych služieb v obci. Analyzuje stav a úroveň sociálnych služieb poskytovaných obyvateľom obce, hodnotí potreby občanov odkázaných na sociálne služby a navrhuje ciele a opatrenia pre ďalší rozvoj a skvalitnenie poskytovaných služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený a živý materiál, ktorý bude reagovať na zmeny a potreby celej komunity v obci, na meniace sa legislatívne, materiálne, finančné a personálne prostredie. Z tohto dôvodu bude priebežne vyhodnocovaný a v prípade potreby aktualizovaný. Navrhované zmeny a úpravy dokumentu vstúpia do platnosti po schválení obecným zastupiteľstvom.

Dokument bol prerokovaný a schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa 13. augusta 2018 (č. uznesenia 4/2018) a uverejnený na webovom sídle obce Blatné Remety (www.blatneremety.sk)